

NÁSILÍ NA ŽENÁCH

NÁSILÍ NA SENIORECH

SENIORŮ A SENIORKY JAKO OBĚTI NÁSILÍ

- v rodině
- na ulici
- ve formálních institucích (zneužívání, týrání, zanedbávání) - domovy pro seniory, zdravotnická zařízení apod.

SENIORŮ A SENIORKY JAKO OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM

- neprávem opomíjeni výzkumně i odborníky a odbornicemi na domácí násilí

- dle statistik 3 - 6 % seniorů a seniorek, zřejmě ale mnohem více
- Persefona: „Podle výzkumů Světové zdravotnické organizace se 4 až 6 % seniorů setkalo s některou z forem domácího násilí. Avšak z výzkumu občanské sdružení Život 90 vychází najevo, že až 13 % respondentů z řad českých seniorů setkalo s fyzickým napadením a 20 % z nich se setkalo s psychickým týráním.“

- výzkumy násilí mezi partnery tuto věkovou skupinu nepostihují, i přes to, že výskyt násilí může být velký
- senioři a seniorky se za to obvykle stydí a skutečnost spíše skrývají, nebo v důsledku nemoci (např. demence) nejsou schopni násilí rozpoznat a případně i oznámit

DŮVODY, PROČ SENIOŘI A SENIORKY O NÁSILÍ MLČÍ:

- mýty o seniorech, strach, že bude jejich výpověď znevěrohodňována
- strach z hanby, že špatně vychovali své děti
- stud, ponížení
- závislost na násilných osobách, pocit nutnosti chránit své děti, i když týrají

- strach ze ztráty člověka, který se o ně stará, a to i když se chová násilně
- strach z nutnosti opustit domov a přesunu do instituce
- strach z odplaty či stupňování útoků násilného člověka
- snaha udržet soukromí a intimitu rodiny

DOMÁCÍ NÁSILÍ NA SENIORECH A SENIORKÁCH

- intimní partnerské
- v rodině (špatné zacházení) - transgenerační násilí (děti, ale i příbuzní - vnuci, sourozenci, bratraci či sestřenice, ...)

FORMY NÁSILÍ

- všechny
- nejčastěji:
  - fyzické (odpírání jídla, omezování v pohybu, ...),
  - psychologické (ponižování, izolace, ...),
  - sexuální obtěžování a zneužívání (ze strany cizích osob, ale i členů vlastní rodiny),
  - finanční a materiální zneužívání (přisvojování si důchodu, nedobrovolné převody majetku ...),
  - zanedbávání péče.

Dle Čírtkové (2008) transgenerační násilí na seniorech nejčastěji dva scénáře - domácí násilí potomků vůči soběstačným seniorům, domácí zanedbávání a týrání na péči odkázaných seniorů

1. domácí násilí potomků vůči soběstačným seniorům - násilné často děti se zážitkem neúspěchu v životě (rozpad manželství, výkon trestu, drogová či alkoholová závislost apod.) (často matka vdova a závislý syn, finančně závislý na ní)
2. domácí zanedbávání a týrání na péči odkázaných seniorů - násilní přetížení rodinní pečující - nezvládají stres (náročnost úkonů, konflikt povinností vůči vlastní rodině, změna časového režimu dne, sociální izolace, ohrožení osobního či rodinného rozpočtu, tělesný kontakt...); někdy i vzájemné týrání (defektní vztah dřívější)

- násilí je otázkou moci, nadvlády
- může být vyvrcholením špatných vztahů, ale i přijít nečekaně (např. při onemocnění vyžadujícím dlouhodobější péči)

ŽIVOTNÍ SITUACE PODPORUJÍCÍ VZNIK DOMÁCÍHO NÁSILÍ VE VYŠŠÍM VĚKU:

- závislost, sociální izolovanost a nedostatek sebevědomí
- dlouhodobé závažnější onemocnění
- návrat dospělých dětí k rodičům (často se jedná o osoby, které jsou závislé na alkoholu nebo jiných omamných látkách)
- soužití starších lidí s duševně nemocnými dospělými dětmi

SIGNÁLY TÝRÁNÍ, ZNEUŽÍVÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ SENIORŮ A SENIOREK:

- nevysvětlené a opakované pády, poranění,
- nápadné změny chování, úzkosti, deprese,
- “nevysvětlitelné” ekonomické problémy,
- bránění přístupu k seniorovi druhým lidem, nemožnost být s ním sám či sama, ...

ZDROJ:

ŠPATENKOVÁ, N. a kol. Krize a krizová intervence.
Praha: Grada Publishing, a.s., 2017.